

върху които е закрепен барабанът на динственото кубе (със помощта на пандантиви). Барабанът е кръгъл, снабден с четири тъсни прозорчета. Стените сж иззидани отъ червени тухли, чиито редове сж раздѣлени съ дебелъ слой отъ варъ, смесена съ счукани тухли. Отвънъ църквата нѣма никакви украшения; освенъ разчленението на стените на три части посредствомъ вдлъбнати ниши: една срѣдна по-голѣма, достигаща до върха, и две по-малки отъ страни, едва надминаващи половината на срѣдната. Джгите на всички ниши сж разчленени съ втора, сжщо тѣй вдлъбната джга. Низката апсида и барабанътъ сж кръгли и отъ вънъ. Всички прозорци сж засводени; всички стени и барабанътъ сж увѣнчани съ тежъкъ (сигурно покъсенъ) корнизъ. Сградата е покрита съ плосъкъ четиристраненъ покривъ, апсидата и барабанътъ — съ конусообразни покриви. Надъ прозорците, барабана и срѣдните ниши на страничните стени, корнизътъ и покривътъ образуватъ вълнообразни възвишения. Сега почти цѣлата църква отъ вънъ е измазана.

Църквата В има два етажъ. Долниятъ етажъ е въ видъ на широкъ коридоръ, покритъ съ надлъженъ цилиндриченъ сводъ. На западната му страна се намира входътъ, а на източната — входътъ въ църквата А. Този етажъ нѣма никакви прозорци. По срѣдата на страничните стени е вдълбана по една плитка ниша. Размѣритъ, формата и разположението на тѣзи ниши показватъ, че тѣ трѣбва да се смѣтатъ за *arcosolia*, подъ които сж били извършвани погребенията. Долниятъ етажъ на църквата В, който, при липсата на прозорци, се явява като сжщинска крипта, е билъ предназначенъ, ако се сжди по дветѣ аркосолии, за две погребения, безъ съмнение за ктитора Калояна и за жена му Десислава.

Горниятъ етажъ, заемащъ сжщата повърхностъ, представя кубообразна, еднокуполна и едноапсидна църква. Вътреш-

(avec l'aide de pendentifs). Le tambour est percé de quatre fenêtres à archère. Les murs sont construits en briques rouges dont les rangées sont séparées par une épaisse couche de chaux mélangée de brique pilée. À l'extérieur, aucune décoration, excepté la division en trois parties des murs latéraux par des arcatures en creux: celle du milieu, la plus grande, atteignant le haut du mur, et les deux plus petites de chaque côté dépassant à peine la moitié de celle du milieu. Les cintres des arcatures sont décorés par un second arc en feuillure. L'abside peu élevée et le tambour sont circulaires à l'extérieur. Toutes les fenêtres sont cintrées; tous les murs et le tambour sont ornés d'une lourde corniche (probablement postérieure). Une toiture plate à quatre pentes recouvre cet édifice cubique; l'abside et le tambour sont recouverts de toitures coniques dont la première est engagée. Au-dessus des fenêtres du tambour et des arcatures médianes des murs latéraux, la corniche et le toit s'incurvent pour suivre le mouvement des arcatures. Aujourd'hui l'église est presque entièrement recouverte d'enduit à l'extérieur.

L'église B est à deux étages. L'étage inférieur a la forme d'un large corridor sous une voûte cylindrique longitudinale. Une sortie est pratiquée à l'extrémité ouest; à l'est, un passage a été prévu pour communiquer avec l'église A. Aucune fenêtre dans ce corps de bâtiment. Au centre des murs latéraux s'enfonce une niche cintrée peu profonde. Les proportions, la forme et la place qu'occupent ces niches nous permettent d'y reconnaître la présence de ce qu'on appelle *arcosolia*, sous lesquels on plaçait les sépultures. L'étage inférieur de l'église B qui, en l'absence de fenêtres, devient une véritable crypte, a été prévu, à en juger par ses deux *arcosolia*, pour deux tombeaux — évidemment ceux du *Sevastokrator Kaloïan* et de sa femme *Dessislava*.

L'étage supérieur, exactement superposé à l'inférieur, a la forme d'un cube à une seule coupole et à une seule abside.